

ikke taget Hensyn til to Punkter, nemlig til Afbetalingen af vor Gjæld til Nationalbanken og den Nedgang i vor Gjæld til Enkeltkassen, som fremkommer aarlig. Paa denne Maade vil Beløbet kunne antages at stige med 7 a 800,000 Kr. Men det skal jeg ikke nærmere tage med, da vi ofte forbigaa disse to Poster ved Beregningen af Balancen. Det vil altsaa med et rundt Tal blive omtrent 7 Mill. Kr., som betegnes ved Vedtagelsen af nærværende Finantslovsforslag som Aarets Fremgang. Deri ligger inidkædet intet Vidnesbyrd om selve Lovforslagets Besskaffenhed. Denne kunde maasse snarere fremtræde, naar man angiver Udgiftsbeløbet under § 11, som den nu lyder, til 46,995,071 Kr. Altsaa ca. 47 Millioner er den Udgift, vi bevilge for den lille Stat, dette lille Folk for Finantsaaret 1876—77. Dette Beløbs Størrelse vidner, som jeg tør antage, om en Beredvillighed fra den Del af Repræsentationen, som nu for sit Vedkommende har vedtaget Finantsbudgettet, der vistnok tør fortjene Paa-sjønneelse. Blot man nu har været lige saa heldig i Overveelse af at faae disse Beløb saaledes fordelte mellem de forskjellige Samsfundsinteresser, at man ogsaa fra den Side kan være lige saa fri for Anklage, som man formentlig kan være det med Hensyn til Summernes Størrelse, der i alt Fald ikke synes at være for karrig. Med Hensyn til Indtægten, der saaledes er, som nævnt, noget over en Million større, skal jeg bemærke, at jeg tror ikke, at vi i denne Henseende kunne være ganske uden Behov. Jeg vil nødig paa dette Punkt give nogen Anledning til Strid; men jeg har høvt Leilighed til paa et tidligere Tidspunkt af Forhandlingen om den Slags Ting at udtale det, og jeg kan ikke tilbageholde det her. Det er ikke min Overbevisning, jeg siger det saa mildt som muligt, at disse Indtægter af henimod 48 Mill. Kr., som ere kalkulerede for næste Aar, ville flyde ud af Skatteborgernes Lomme efter Regler, som egentlig ere retfærdige. Naturligvis kunne vi i denne Henseende ingenfinde naae fuld Retfærdighed. Der kommer til at kæbe Mangler og Vanskeligheder ved enhver Skatteordning, men jeg tror, at, hvor forskjellige Anskuelser vi end have om de Reforme, der skulle gjenføres i denne Retning, ville de paa flere Punkter kunne mødes saaledes, at de Bestræbelser, som i de senere Aar ere gjorte for at kunne komme til et andet Resultat, en Gang med det Første bære Frugter, saa at vi turde sige, naar vi bevilge saa store Summer til vor Finantsusholdning, have vi derved ikke lagt større Byrde paa Nogens Skuldre, end at han er i Stand til at bære den, saafremt vi faae et efter Omstændighederne lykkelig Aar, hvad Ingen af os kan raade over. Men med denne Fortrøstning kunne vi ikke i Aar give de 48 Millioner, saa lidt som vi have kunnet det tidligere. Naar vi møde med en Fremgang i vor Statsusholdning paa 7 Mill. Kr., viser det nok-

som, at den Betragtning er rigtig, som laa til Grund for et Forslag, som Folkethinget vedtog angaaende de indirekte Statters Reform, at man kunde have sparet et saadant Beløb og alligevel være kommen saare mange haardt stilledes Medborgere til Hjælp; men hvorledes gif det med denne Reform, der er en Pændant, en Følgesvend til Finantslovsforlaget's Indtægtsfide — det er Toldloven? Jeg skal ikke nærmere omtale det, men efter min fulde Overbevisning gaar en saadan Modstand mod en vel berettiget Anskuelse i den Henseende ikke an. Man vil mere og mere komme til den Erkjendelse, at man kan ikke sidde her Aar for Aar og tale om Lønningstilleg og Forsvarsvesen og Forsvarsvesen og Lønningstilleg og lade alle andre Spørgsmaal, Samsfundsforholdene vedkommende, ligge brak. Der maa foregaa en Forandring, og jeg haaber, at Folket — jeg vil sige det ligefremt — anderledes klart, anderledes indtrængende nu end hidtil vil vise, til hvilken Side det, jeg mener Vælgerfolket, vil lægge sin Vægt. Jeg er overbevist om, at man vil finde den Side af Salen, hvortil jeg hører, saare villig til at bøie os for Folkets Dom og beskedent gjøre vore Indvendinger, anmode om visse Rettelser, men lade Flertallet, naar det staar paa Vælgerfolkets Flertals Side, faae sine Reforme gjenføres i den og den Retning til Rettelse af Et og Andet, selv om vi langtfra kunne finde, at det er tidsvarende og rigtigt; vi ville bøie os derfor og anerkjende det, naar de Herrer have Vælgerfolket paa deres Side, men jeg nærer ligeledes den Forhaabning, at Fremtiden skal føre til, at dersom Vælgerfolket kaster sig med Bevidsthed og fornøden Vægt paa den anden Side, ville vi ogsaa have et loyalt Mindretal, der vil erkjende: at Tiden er kommen til at gjøre noget mere Avorligt end hidtil, og da nærer jeg ogsaa den Forvisning, at den høitagtede Regjering, der nu sidder ved Roret, enten ved sig selv eller paa anden Maade vil bevirke, at der fra Regjeringens Side ikke skal møde den Modstand, vi nu i mange Aar have mødt, saaledes at man herfra i nogenlunde Forstaaelse og med velvillig Bistand af Regjeringen kan møde paa et andet Sted med den Vægt, som den offentlige Stemning giver til Gjenførelse af Sager af den Art. Da tror jeg, at vi ogsaa med Hensyn til disse Spørgsmaal ville naae en noget anden Ordning. Vi behøve ikke de 7 Millioners Fremgang om Aaret. Jeg har den Overbevisning, at vi i Virkeligheden ikke ere berettigede til at tage fra Skatteborgernes Lomme ind i Statskassen saadanne Beløb, som Statskassens Balance ikke kræver, da Skatteborgerne kunne have mere Brug for deres Penge, og maasse kunne gjøre ikke blot sig selv, men ogsaa Samsundet større Nytte ved at beholde dem i deres Lomme, som jo forresten ere Statskassens Kilde, end ved at de bringes ind i en Kassebeholdning, der allerede bugner af den Overflødig, som vi efter den samme Betragt-